JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
F.G. JACOBS
11 päivänä joulukuuta 2001 [1]

1. Tässä EY 226 artiklan nojalla vireille pannussa asiassa komissio väittää, että Italian tasavalta ei ole noudattanut yhdyskuntajätevesien käsittelystä 21 päivänä toukokuuta 1991 annettua neuvoston direktiiviä 91/271/ETY. [2] Komission väittämä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen koskee Milanon kaupungista peräisin olevia yhdyskuntajätevesiä.

2. Direktiivin tarkoituksena on sen 1 artiklan mukaan suojella ympäristöä jätevesien johtamisesta aiheutuvilta haitoilta.

3. Direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan "yhdyskuntajätevedellä" tarkoitetaan "talousjätevettä tai talous- ja teollisuusjäteveden ja/tai huleveden seosta".

4. Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa säädetään seuraavaa: "Jos yhdyskuntajätevedet johdetaan vesistöihin, joita pidetään 5 artiklassa määriteltyinä 'haavoittumiselle alttiina alueina', jäsenvaltioiden on huolehdittava, että viemäröintijärjestelmä on käytössä 31 päivään joulukuuta 1998 mennessä taajamissa, joiden avl on suurempi kuin 10 000." [3]

5. Direktiivin 4 artiklassa annetaan direktiivin soveltamisalaan kuuluvia yhdyskuntajätevesiä koskevat yleiset säännöt.

6. Direktiivin 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on 2 kohdan soveltamiseksi määriteltävä 31 päivään joulukuuta 1993 mennessä haavoittumiselle alttiit alueet liitteessä II vahvistettujen arviointiperusteiden mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että kaikkien viemäröityjen yli 10 000 avl:n taajamien jätevedet on käsiteltävä ennen

1 — Alkuperäinen kieli: englanti.

2 — EYVL L 135, s. 40.

3 — Yhdellä avl:llä (asukasvastineluvulla) tarkoitetaan 2 artiklan 6 kohdan mukaan "sellaista orgaanista biologisesti hajoavaa kuormitusta, jonka viiden vuorokauden biokemiallinen hapenkulutus (BOD5) on 60 grammaa happea vuorokaudessa".

niiden johtamista haavoittumiselle alttiisiin vesistöihin 4 artiklassa säädettyä tehokkaammin viimeistään 31 päivästä joulukuuta 1998 alkaen.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen yhdyskuntajätevesien vesistöön johtamisen on täytettävä liitteessä I olevassa B kohdassa vahvistetut olennaiset vaatimukset. Näitä vaatimuksia voidaan muuttaa 18 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

4. Edellä 2 ja 3 kohdassa asetettuja laitoskohtaisia vaatimuksia ei kuitenkaan tarvitse soveltaa haavoittumiselle alttiilla alueilla, jos voidaan osoittaa, että alueen kaikille yhdyskuntien jätevedenpuhdistamoille tulevasta fosforin ja typen kokonaiskuormituksesta poistetaan kummastakin vähintään 75 prosenttia.

5. Edellä 2, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen säännösten tulee koskea myös haavoittumiselle alttiin vesistön valuma-alueella sijaitsevia jätevedenpuhdistamoita, joiden jätevedet osaltaan aiheuttavat vesistön pilaantumista.

— —

8. Jäsenvaltion ei tarvitse määrittää haavoittumiselle alttiita alueita tämän direktiivin soveltamista varten, jos se toteuttaa 2, 3 ja 4 kohdassa tarkoitetun käsittelyn koko alueellaan."

7. Italian tasavalta määritteli 11.5.1999 annetulla asetuksella n:o 152 haavoittumiselle alttiiksi alueiksi muun muassa Po-joen suistoalueen ja luoteis-Adrianmeren rannikkoalueet Adige-joen suulta Pesaroon asti ja näihin virtaavat vedet kymmenen kilometrin etäisyydellä rannikosta.

8. Ennen kuin Italian viranomaiset olivat antaneet kyseisen asetuksen, komissio oli pyytänyt Italian hallitukselta tietoja siitä, miten Milanon kaupungin yhdyskuntajätevesien keräämisessä ja käsittelyssä oltiin edistytty. Vastauksessaan Italian hallitus mainitsi hankkeen, joka koski 95 prosenttia jätevesistä käsittelevien kolmen puhdistamon rakentamista. Komissio päätteli vastauksesta, että Milanon kaupungissa ei ollut jätevedenpuhdistamoa, minkä vuoksi noin 2 700 000 asukkaan jätevedet virtasivat ilman esikäsittelyä Adrianmereen erittäin saastuneella alueella laskevan Po-joen sivuhaaran muodostavaan Lambro-Olonan jokiverkostoon.

9. Komissio huomautti virallisesti 30.4.1999 päivätyllä kirjeellä mahdollisesta direktiivin 5 artiklan 2 kohdan

mukaisten velvoitteiden noudattamatta jättämisestä, joka perustui siihen, että Milanon yhdyskuntajätevesiä ei edellytetty käsiteltävän biologista käsittelyä tehokkaammin. Italian viranomaiset kiistivät väitteen muun muassa sillä perusteella, että Italia ei ollut velvollinen käsittelemään jätevesiä tehokkaammin, koska vedet eivät virranneet lainkaan tai ainakaan suoraan asetuksen haavoittumiselle alttiiksi luokittelemalle alueelle.

10. Koska komissio ei ollut tyytyväinen tähän vastaukseen, se lähetti Italialle 21.1.2000 perustellun lausunnon. Vastauksessaan kyseiseen lausuntoon Italian viranomaiset pysyivät aiemmassa kannassaan ja ilmoittivat, että hätätilan julistamista oli pyydetty, ja että tämän seurauksena Milanoon suunniteltujen kolmen puhdistamon rakentamiseen voitaisiin soveltaa yksinkertaistettua menettelyä.

11. Komissio väittää yhteisöjen tuomioistuimeen 26.10.2000 toimittamassaan kanteessa, että Italian tasavalta ei ole noudattanut direktiivin 5 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole ennen 31.12.1998 määrännyt, että yhdyskuntajätevedet, jotka ovat peräisin Milanon kaupungista, jota ympäröivän alueen joet virtaavat Po-joen suistoaluelle ja Adrianmeren luoteisrannikolle — eli alueille, jotka 11.5.1999 annetulla Italian tasavallan asetuksella n:o 152 määriteltiin direktiivin 5 artiklassa tarkoitetuiksi haavoittumiselle alttiiksi alueiksi — käsitellään direktiivin 4 artiklassa säädettyä biologista tai sitä vastaavaa käsittelyä tehokkaammin.

12. Italian tasavalta puolustautuu tukeutumalla yhteen ainoaan väitteeseen, joka perustuu lähinnä siihen, että Milanon yhdyskuntajätevesiä ei johdeta suoraan haavoittumiselle alttiille alueelle. Italian hallituksen mukaan ei ole olennaista, että jätevedet johdetaan Adrianmereen erittäin saastuneella alueella laskevan Po-joen sivuhaaran muodostavaan Lambro-Olonan jokiverkostoon. Po-jokea ei ole määritelty haavoittumiselle alttiiksi alueeksi koko pituudeltaan vaan ainoastaan suisto-alueeltaan, joka sijaitsee yli 300 kilometrin päässä Milanosta. Hallitus huomauttaa tästä huolimatta, että kolmen puhdistamon rakentamisen kiirehtimiseksi on ryhdytty toimenpiteisiin.

13. Komissio ennakoi Italian hallituksen väitteen ja se toteaa kanteessaan, että väite on selvästi ristiriidassa direktiivin kanssa. Väite perustuu olettamukseen, jonka mukaan direktiivissä oikeutettaisiin olemaan käsittelemättä millään tavoin Milanon kaltaisen suuren kaupungin jätevesiä ainoastaan siksi, että näitä ei johdeta suoraan haavoittumiselle alttiille alueelle. Komission mukaan direktiivin 5 artiklan 2 kohdasta ja 5 kohdasta käy kuitenkin selvästi ilmi, että kaikki yli 10 000 avl:n taajamien — joihin Milano siis kuuluu — jätevedet, jotka johdetaan haavoittumiselle alttiille alueelle, oli käsiteltävä biologista tai sitä vastaavaa käsittelyä tehokkaammin viimeistään 31.12.1998.

14. Olen sitä mieltä, että komissio on selvästi oikeassa väitteessään, koska mielestäni sillä, johdetaanko jätevedet suoraan tai välillisesti haavoittumiselle alttiille alueelle, ei voi olla merkitystä. Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa viitataan yhdyskuntajätevesiin, jotka johdetaan vesistöihin, joita pidetään haavoittumiselle alttiina alueina, ja sen 5 artiklan 2 kohdassa edellytetään, että jätevedet on käsiteltävä ennen niiden johtamista haavoittumiselle alttiisiin vesistöihin 4 artiklassa säädettyä tehokkaammin. Näissä säännöksissä ei tehdä eroa suoran ja välillisen johtamisen välillä. Tällaisen eron käyttöön ottaminen olisi lisäksi selkeästi direktiivin tarkoituksen vastaista.

Ratkaisuehdotus

15. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin,

1) toteaa, että Italian tasavalta ei ole noudattanut yhdyskuntajätevesien käsittelystä 21 päivänä toukokuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/271/ETY 5 artiklan 2 kohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ole ennen 31.12.1998 määrännyt, että yhdyskuntajätevedet, jotka ovat peräisin Milanon kaupungista, jota ympäröivän alueen joet virtaavat Po-joen suisto-alueelle ja Adrianmeren luoteisrannikolle — eli alueille, jotka 11.5.1999 annetulla Italian tasavallan asetuksella n:o 152 määriteltiin direktiivin 5 artiklassa tarkoitetuiksi haavoittumiselle alttiiksi alueiksi — käsitellään direktiivin 4 artiklassa säädettyä biologista tai sitä vastaavaa käsittelyä tehokkaammin,

2) velvoittaa Italian tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.